

HADSEL KOMMUNE
Rådhusgata 5
8450 STOKMARKNES

Saksbehandler, innvalgstelefon
Marie Anette Amundsen,

Vedtak - reguleringsplan - klage - Hadsel 64/379 - Børøya nord - BØ42

Vi viser til mottatt klagesak den 22. september 2025. Vi har vurdert klagesaken og treffer følgende

vedtak:

Klagen fra Birdlife Vesterålen tas til følge.

Statsforvalteren i Nordland opphever kommunens vedtak av 24. oktober 2024 i sak 107/24, hvor detaljreguleringsplan for Børøya Nord, næringsområde BØ42 vedtas.

Vedtaket er ikke i samsvar med plan- og bygningsloven og bestemmelser gitt i medhold av loven, samt forvaltningslovens og naturmangfoldlovens krav til begrunnelse og vurdering av naturmangfoldprinsippene. Det er grunn til å regne med at feilen kan ha virket bestemmende for vedtakets innhold slik at vedtaket er ugyldig, jf. forvaltningsloven § 41.

Sakens bakgrunn

Vi legger til grunn at sakens faktum er kjent, og gir derfor ikke et fullstendig saksreferat.

Nordfisk Isdahl AS som forslagsstiller ønsker primært å bygge et prosessanlegg for dyrking av mikroalger, som skal benyttes som råstoff til fiskeindustrien. Hensikten med reguleringsplan er å legge til rette for etablering av industrivirksomhet innenfor planområdet, med tilhørende adkomstveg og nødvendig infrastruktur. Industriområde ligger på eiendom med gnr.64 bnr.379 mellom Skretting og Kinnarps på Børøya nord ved Stokmarknes i Hadsel kommune. Planområdet ligger innenfor et etablert næringsområde med forskjellige virksomheter innenfor bla. havbruk, bygg- og anlegg, handel og service m.m. Det etablerte industriområdet i øst er regulert i områderegulering for Børøya industriområde (BØ24). I vest er det etablert fritids- og turistanlegg gjennom detaljreguleringsplan Del av Børøya Vest, Stokmarknes Kystlandsby (BØ22).

Planområdet er på ca. 80 daa, med planlagt byggeområde til industri på ca. 63,8 daa. Selve planområdet er ubebygget.

Plankonsulent er Multiconsult AS. Planforslaget innebærer motstrid mellom behovet for næringsutvikling og overordnet plan, som avsetter området til offentlig friområde og kombinert bebyggelsesformål. Det er også motstrid mellom behov for næringsutvikling og bevaring av naturverdier, dyre- og planteliv og miljøhensyn. Multiconsult har i planbeskrivelsen med konsekvensutredning redegjort for blant annet eksisterende forhold, virkninger av planen, vurdering av naturmangfold samt konsekvensutredning med utredningsalternativer. Naturen avgrenset innenfor planområdet består i hovedsak av myr i veksling med boreal hei og strandeng. Både boreal hei og strandeng er registrert som sårbare naturtyper i henhold til Miljødirektoratets instruks. Området som er avsatt til friområde i kommuneplanens arealdel er delvis myrlendt og preges av nærhet til eksisterende industri.

Norsk institutt for naturforskning (NINA) har i 2022 utarbeidet rapport 2072, konsekvensutredning for deltema naturmangfold. Rapporten viser at tiltaket vil få betydelige ulemper for fugle- og plantelivet i området. Flere truede fuglearter har sine respektive funksjonsområder i planområdet. Hekking av storspove vektlegges høyt i denne sammenhengen, selv om det er flere viktige hekkeområder i kommunen. Samlet virkning av planalternativet er vurdert til å ha stor negativ konsekvens for naturmangfold. Tiltaksområdet er allerede mye belastet av nærhet til både bebyggelse, flyplass, biltrafikk, anleggsvei og annen menneskelig aktivitet. Det framgår at det planlagte tiltaket potensielt vil gi varig forringelse av flere lokaliteter av naturtyper som er på den norske rødlista for naturtyper.

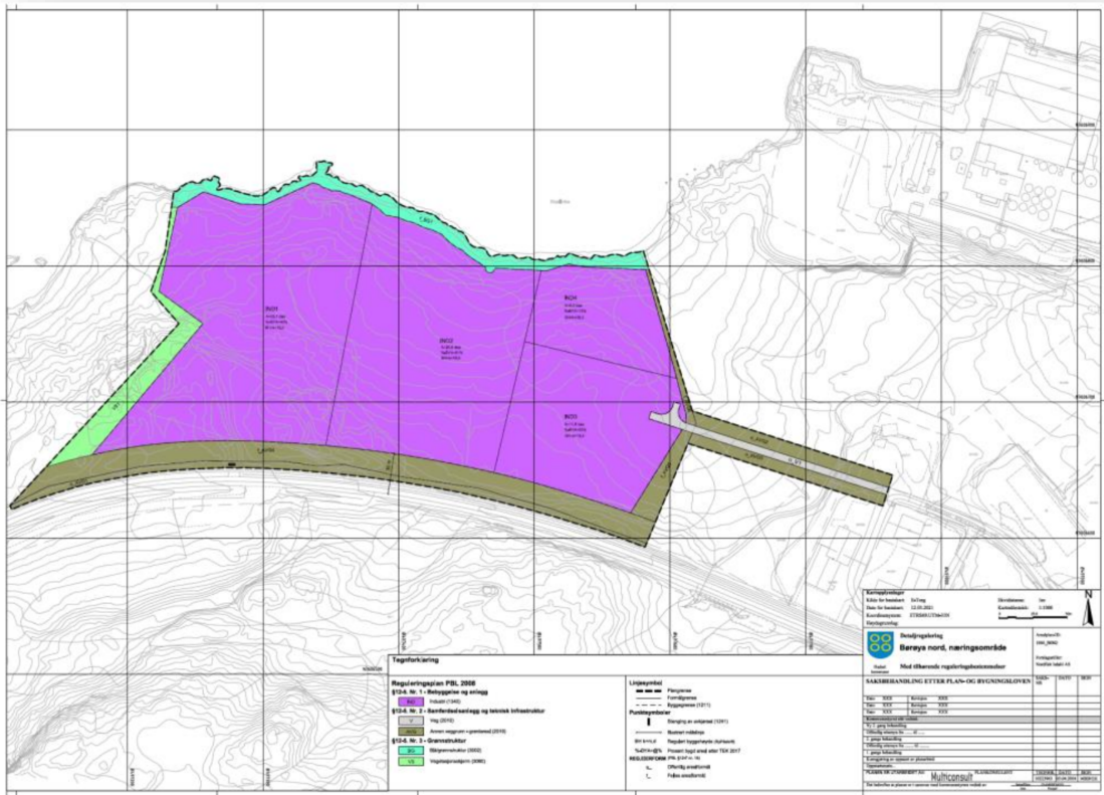
Planprosessen og kommunens vedtak

Planforslaget lå ute til høring og offentlig ettersyn i perioden fra 13. april 2023. Kommunen mottok i alt 8 innspill til plan. Både Statsforvalteren som sektormyndighet og Nordland fylkeskommune uttrykte seg blant annet kritiske til plasseringen av anlegget. Statsforvalteren anmodet kommunen om å tilrettelegge for denne type virksomhet på mindre karbonrike arealer og områder hvor en omfattende nedbygging gir små konsekvenser for naturmangfoldet. Utnyttelse av industriområdene i øst ble foreslått.

Birdlife Vesterålen uttalte seg også negativt til plan, da planområdet er det siste gjenværende sjønære arealet av noe størrelse på nordsiden av Børøya. Fugler har tilhold i dette området, og området er avsatt til friområde og buffersone mellom næringsområde/industri og boliger. Det er gjort en rekke registreringer/kartlegginger av fugl innenfor næringsområdet. Det ble bedt om at kommunen kanalisere industriaktører til allerede tilrettelagte næringsområder lenger øst på øya.

Hovedutvalg teknisk behandlet saken i møte den 10. september 2024 som sak 105/24. Kommunestyret vedtok detaljreguleringsplan Børøya Nord, næringsområde i møte den 24. oktober 2024 som sak 107/24.

I saksfremstillingen fremgår det at planforslaget er i strid med arealformålet slik dette er avsatt i overordnet plan. Videre vil en utbygging medføre nedbygging av myr og naturtyper, samt tap av hekkeområde for rødlistede fuglearter. Dette gir store negative konsekvenser for naturmangfold. Sektormyndigheter er kritiske til plasseringen av tiltaket og konsekvensene for natur og klima. Kommunestyret kom likevel frem til at tiltaket vurderes som innovativt og riktig plassert i nærhet til eksisterende industri, til tross for miljøulempene. Strandeng og deler av strandsonen vernes som blå/grønnstruktur og kommunen har vurdert alternative plasseringer.

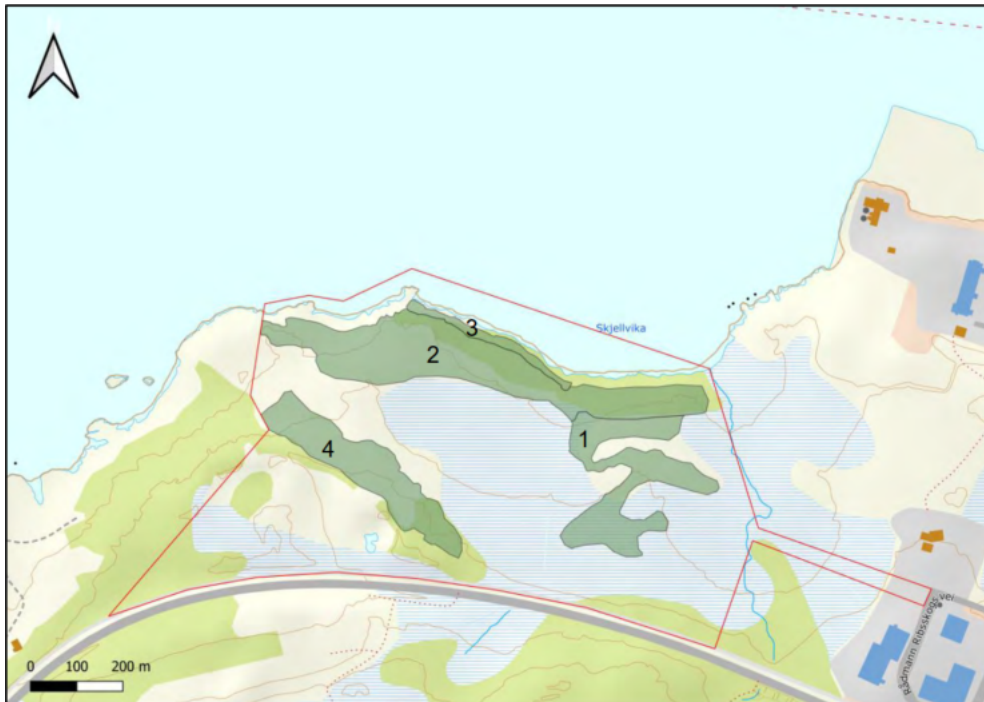

Plankartet

Figur 1.2. Situasjonsplan av foreliggende konsept for algeanlegg (Multiconsult).

Situasjonsplan hentet fra kommunens saksdokumenter

Figur 3.1. Kartlagte naturtyper etter Miljødirektoratets instruks er markert med mørkegrønne polygoner, her D1-Boreal hei (1, 2 og 4) og A5-Strandeng (3). Data er tilgjengelig i Naturbase.

Klagen

Birdlife Vesterålen påklagde kommunens vedtak den 8. mai 2025. Klager mener at reguleringsplanen strider mot mål om å bevare natur og biologisk mangfold, spesielt fugleliv. Organisasjonen har tidligere levert innspill, men opplever at disse ikke er tatt hensyn til. Utbyggingsinteresser prioriteres over naturhensyn, til tross for nasjonale føringer om å bevare grønne arealer. Børøya er allerede sterkt preget av terrenginngrep og fremstår som steinbrudd. I tillegg er det flere rødlisteartede fugler som holder til i området. Birdlife ber kommunen tenke langsiktig for kommende generasjoner og stoppe reguleringsarbeidet. Avslutningsvis reises spørsmål om saksbehandlingen, spesielt endring av hovedadkomst uten offentlig høring.

Kommunens forberedende klagesaksbehandling

Formannskapet behandlet klagen i møte 11. september 2025 og innstilte på at klagen ikke skulle tas til følge. Kommunestyret gjennomførte forberedende klagesaksbehandling den 18. september 2025, og kom frem til at klagen ikke bør tas til følge fordi hensynet til tiltakets positive virkninger for samfunnet vektet høyere enn hensynet til lokale fugler og natur. Det ble vist til at anlegget representerer en innovativ satsing som vil fremme utviklingen av en biobasert sirkulærøkonomi innen jordbruk, skogbruk og havbruk. Anlegget legger til rette for økt selvforsyning av råvarer til både jordbruks- og havbrukssektoren, samtidig som det gjør det mulig å utnytte avfallsprodukter fra havbruksnæringen som en verdifull ressurs. Algeproduksjonen vil basere seg på teknologi som fortsatt er under utvikling, og prosjektet kan dermed bidra til både teknologisk utvikling og ny kunnskap innen grønn innovasjon.

Et slikt anlegg vil kunne knyttes opp mot annen virksomhet som etableres i miljøhavna eller industriområdet. Målet er at et slikt område skal legge til rette for etablering av bærekraftige støttefunksjoner til eksisterende næring. Videre vil tiltaket gi kompetansearbeidsplasser, og økt innbyggertall samt skatte- og ramme-overføringsinntekter fra staten for Hadsel.

Saken ble med dette oversendt til Statsforvalteren for endelig klagebehandling.

Statsforvalteren ser slik på saken

Vår kompetanse som klageinstans

Kommunal- og distriktsdepartementet har delegert myndigheten til å behandle klager etter plan- og bygningsloven til Statsforvalteren etter rundskriv T/2-09 fra Miljøverndepartementet, jf. plan- og bygningsloven (pbl.) § 1-9.

Vilkårene for at vi kan behandle saken er oppfylt.

Klageinstansens kompetanse fremgår av forvaltningsloven (fvl.) § 34. Statsforvalteren kan prøve alle sider av saken, jf. fvl. § 34. Vi kan se nærmere på saksbehandlingen, bruk av rettsregler og om kommunens skjønn er forsvarlig utøvd. Vi kan også ta opp forhold som ikke er nevnt i klagen.

Ved vurderinger av planens skjønnsmessige sider skal Statsforvalteren legge stor vekt på hensynet til det kommunale selvstyret. Dersom nasjonale eller særlig vektige regionale interesser er berørt, får det kommunale selvstyret mindre vekt i interesseavveiningen, jf. Borgarting lagmannsretts dom LB-2014-40734 og Sivilombudets uttalelse i sak SOM-2018-1219.

Klageinstansen skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. fvl § 33 femte ledd. I saker som berører naturmangfoldet er undersøkelsesplikten supplert av naturmangfoldloven (nml.) § 8 jf. § 7. Offentlige beslutninger skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Statsforvalteren skal ta stilling til om kommunen har sett, vurdert og avveid prinsippene i nml. §§ 8-12 opp mot de øvrige hensynene som gjør seg gjeldende i plansaken og vurdere om dette fremgår klart av kommunens vedtak.

Resultatet av vår klagebehandling kan bli at vi stadfester eller opphever reguleringsplanvedtaket. Vi kan ikke gjøre endringer i reguleringsplanen uten å legge frem saken for kommunen.

Generelt om kravene til vedtak av reguleringsplan

Saksbehandlingsreglene for vedtak av reguleringsplaner fremgår av pbl. §§ 12-8 til 12-12 og må sammenholdes med forvaltningslovens generelle regler, blant annet om utredning og begrunnelse, jf. fvl. §§ 17, 24 og 25. Videre medfører arealplansaker en rekke krav til planprosessen. Saken skal blant annet sendes på høring, slik at det skal gis anledning å komme med uttalelser til planforslaget. Kommunen skal vurdere uttalelsene, men det er ikke krav om at kommunen må ta dem til følge.

Den lovbestemte planprosessen skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter i forbindelse med utarbeiding av planforslaget og vedtak.

Det endelige planvedtaket må bygge på dette beslutningsgrunnlaget, jf. pbl. § 12-12 og fvl. § 25, men valget mellom løsninger er likevel underlagt et betydelig skjønn fra kommunens side.

I reguleringsplansaker er det fastsatt i pbl. § 12-12 første ledd første punktum at det ved sluttbehandlingen *«av saksfremlegget skal framgå hvordan innkomne uttalelser til planforslaget og konsekvensene av planen har vært vurdert, og hvilken betydning disse er tillagt»*. Bestemmelsen gir føringer for den generelle begrunnelsesplikten etter fvl. § 25, og skal bidra til at de ulike arealbruksinteressene blir forsvarlig avveid ved sluttbehandlingen av planen. Det endelige

planvedtaket må bygge på dette beslutningsgrunnlaget, men valget mellom løsninger er likevel underlagt et betydelig skjønn fra kommunens side.

Når det gjelder planvedtakets innhold (planløsningen), skal det bemerkes at det er kommunestyret selv, i henhold til pbl. § 3-3, som har ledelsen av den kommunale planleggingen. Dette betyr at kommunestyret tar standpunkt til arealdisponeringen i kommunen, og må ved denne myndighetsutøvelsen ha et forholdsvis vidt rom for valg av løsninger.

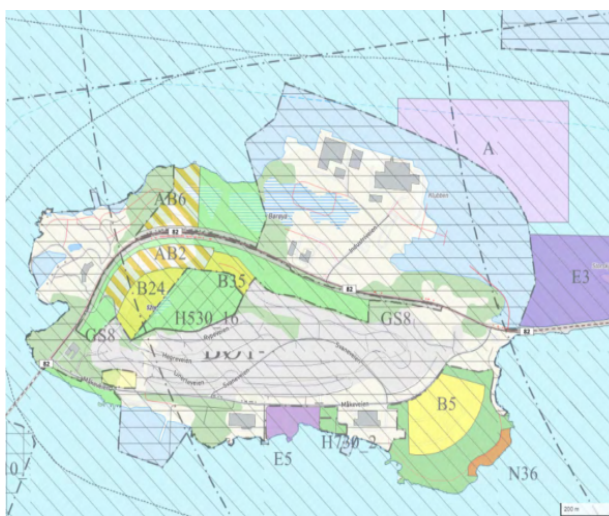
Ingen er beskyttet mot at områder reguleres eller omreguleres, også når planen inviterer til omfattende endringer i arealbruken. En regulering kan føre til at private interesser må vike til fordel for offentlige interesser, eller motstridende private interesser. Det er kommunestyret som har ansvaret for å foreta denne avveiningen.

Innholdet i klagen omhandler i hovedsak saksbehandlingen forut for planvedtaket, herunder vurderingene av planvedtakets konsekvenser for naturmangfoldet.

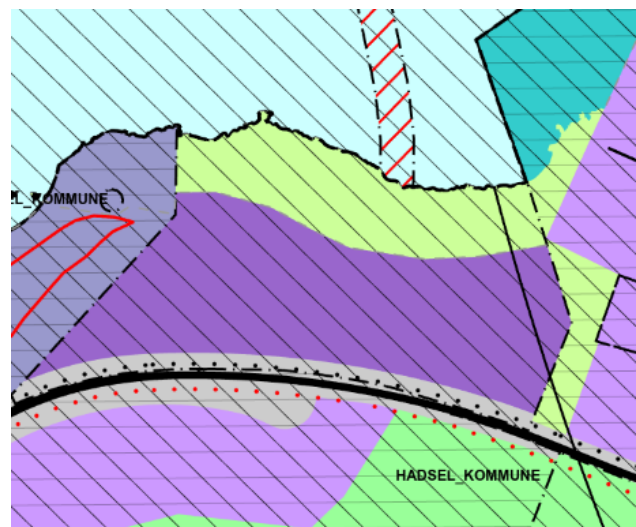
Planstatus

Området er i kommuneplanens arealdel 2014-2026, vedtatt 12. juni 2014 avsatt til friområde i østlig del av planområdet, og kombinert formål bolig/kontor (AB6) i vestlige del. Kommuneplanens arealdel er bindende for senere reguleringsplaner og byggesaker, jf. pbl. § 11-6. Plan- og bygningsloven § 12-3 fastslår at private reguleringsplanforslag innholdsmessig må følge opp hovedtrekk og rammer i kommuneplanens arealdel og evt. foreliggende områdereguleringer. Det er likevel ikke forbud mot å vedta planer som vesentlig avviker fra overordnet plan. Bakgrunnen for at arealbruken avklares på overordnet nivå, er helhetsbetraktninger hvor allmenne interesser veies opp mot utbyggingsinteresser. Det sikrer gode løsninger for sameksistensen mellom utbyggingsinteressene og andre arealinteresser.

BØ42 er i stor grad ikke i tråd med arealformålet slik dette er avsatt i kommuneplanens arealdel 2014-2026 som er gjeldende for planområdet da planen ble vedtatt. Hadsel kommunestyre har den 25. oktober 2025 vedtatt ny kommuneplan, hvor større deler av planområdet som i gammel plan var avsatt til friområde, nå er avsatt til næringsområde på sørlig del av tomta og LNF areal mot sjøen.

Figur 3-1: Utsnitt av kommuneplanens arealdel. Kilde: Norkart

Utsnitt av KPA 2014-2026 til venstre og ny vedtatt KPA til høyre.

Ny plan går ved eventuell motstrid foran eldre plan eller planbestemmelse for samme areal med mindre annet er fastsatt i den nye planen eller statlig eller regional planbestemmelse, jf. pbl § 1-5 andre ledd. Det betyr at når kommunen vedtar ny kommuneplan som kommer etter reguleringsplan, så medfører det at kommuneplanens arealdel ved motstrid går foran reguleringsplan for samme område, med mindre annet er fastsatt i planen selv. I denne saken er det fortsatt større arealer i detaljreguleringsplanen som er i konflikt med arealformålet slik det er avsatt i den nye kommuneplanen, vedtatt 25. oktober 2025.

Det følger av planbestemmelsene til ny kommuneplan at dersom det er motstrid mellom kommuneplanens arealdel og gjeldende reguleringsplaner skal ny plan gå foran eldre plan, jf. pbl. § 1-5 andre ledd. Nylig vedtatt kommuneplan går derfor foran, noe som gjør at detaljreguleringsplan for Børøya Nord ikke lar seg realisere fullt ut.

Når det gjelder øvrige reguleringsplaner, så vil deler av områdereguleringsplan BØ24, detaljreguleringsplan BØ35 og detaljreguleringsplan BØ22 blir berørt av planforslaget.

Vurdering av saksbehandlingen

Birdlife Vesterålen mener at reguleringsplanen strider mot mål om å bevare natur og biologisk mangfold, spesielt fugleliv. Vi vil i det følgende vurdere om dokumentene i saken gir et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for planens konsekvenser og avbøtende tiltak. Vi vil vurdere kommunens begrunnelser og avveininger forut for planvedtaket, særlig med hensyn til de motstridende interessene mellom naturmangfold og utbygging.

Naturmangfoldloven

Det følger av plan- og bygningsloven §§ 3-3 og 12-1 andre ledd at det er kommunen som fastsetter arealbruken innenfor kommunegrensen, basert på en prosess med offentlig høring og politisk avveining av ulike interesser. Virkninger for naturmangfold og miljø er sentrale hensyn, jf. § 1-1 første og fjerde ledd. Vi har sammenholdt kommunens saksframlegg med øvrige dokumenter i plansaken, herunder planbeskrivelse med konsekvensutredning, NINA rapport og merknadsbehandling i vår behandling av saken.

Naturmangfoldloven stiller krav til saksbehandling ved utøving av offentlig myndighet som berører naturen, og gjelder sammen med reglene om utredning og begrunnelse i forvaltningsloven §§ 17, 24 og 25. Formålet, jf. § 1, er å sikre naturens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser gjennom bærekraftig bruk og vern, også som grunnlag for menneskelig virksomhet og samisk kultur. Etter § 7 skal prinsippene i §§ 8–12 legges til grunn som retningslinjer ved myndighetsutøvelse, og vurderingen skal fremgå av vedtaket.

Prinsippene omfatter krav til kunnskapsgrunnlag, «føre-var»-prinsippet, økosystemtilnærming, vurdering av samlet belastning og miljøforsvarlige driftsmetoder. Vedtaket må vise hvordan disse er vurdert og hvilken vekt de er tillagt, basert på naturverdier, omfang av berøring og andre hensyn. Kommunestyret skal, med grunnlag i planbeskrivelse og øvrige rapporter, avveie hensynet til naturmangfold mot andre hensyn i saken, som nærings- og bosettingsutvikling.

Planbeskrivelse med konsekvensutredning og NINA rapport er tydelige på planens konsekvenser for naturmangfoldet. Det blir dermed viktig å se hen til de konkrete avveiningene og vurderingene som kommunen har gjort etter naturmangfoldloven §§ 8-12. Prinsippene har som det følger av Sivilombudets uttalelser i blant annet Sørskogen saken, SOM-2024-1708, en skjerp betyding i

områder med truet natur og viktige leveområder. Inngrep i slike områder vil kunne føre til irreversible skader, selv om inngrepet reduseres. Sivilombudet har i Sørskogen-saken også påpekt at kommuner og statsforvaltere ikke kan unnlate å vurdere den samlede belastningen på naturmangfoldet. Effekten av utbyggingen på de truede naturverdiene i området må være utredet og tydelig beskrevet, jf. naturmangfoldloven § 8. Hvis det ikke er gjort er kunnskapsgrunnlaget mangelfullt.

Under høringen uttalte Statsforvalteren som sektormyndighet at det i denne saken er tale om flere lokaliteter med truede naturtyper som vil bli helt eller delvis ødelagt, nedbygging av myr med påfølgende klimagassutslipp og ødeleggelse av et viktig funksjonsområde for fugl. Videre er tiltaket plassert i strandsonen hvor det skal tas spesielt hensyn til nettopp slike verdier, jf. pbl. § 1-8.

I kommunens saksfremlegg har forslagsstiller begrunnet plasseringen av det planlagte tiltaket slik:

«Forslagsstiller er innforstått med at arealformål avsatt KPA skal være førende for detaljreguleringsplaner, og at det skal være høy terskel for å avvike fra KPA. Når man nå allikevel ønsker å avvike fra KPA er dette grunnet i at man ønsker å etablere tiltakene som reguleringsplanen legger til rette for, i tilknytning til Miljøhavnen og oppdrettsnæringen på Børøya. Dette for å skape de ønskede synergieffekter, og redusere utslipp knyttet opp mot bl.a. transport av råvarer. Etter det forslagsstiller er kjent med er det ikke tilgjengelige arealer av nødvendig størrelse innenfor avsatte områder i BØ24 og 38 (avsatte industriområder øst for planområdet), som ikke vil medføre behov for betydelig utfylling i sjø. Tiltaket reguleringsplanen legger til rette for lar seg heller ikke uten videre kombinere med planlagt utvikling i disse områdene. Det vurderes derfor som en hensiktsmessig løsning at man benytter et tilgrensede areal.»

Hadsel kommune har vurdert at størrelsesbehovet på algeanlegget, i kombinasjon med at plasseringen ikke uten videre lar seg kombinere med planlagt utvikling innenfor BØ38, og vanskeliggjør en plassering her. Innenfor øvrige regulerte industriområder på Børøya (BØ24, BØ35 og BØ41) er det kun mindre og uegnede arealer mellom 3-12 dekar tilgjengelig. Tiltaket vurderes videre til å ikke passe inn i konseptet på Hadsel Handelspark, hvor det heller ikke er tilstrekkelig ledig areal for anlegg av den størrelsesorden som planforslaget legger opp til. Avsatt friområde vurderes til å inneha noen verdier for friluftsmål, og må vektas mot viktigheten av utbyggingen av området. Når det gjelder naturverdiene i området, så vil de tre eneste kjente forekomstene med boreal hei i Hadsel kommune gå tapt. Forslagsstiller kompenserer imidlertid med å verne forekomsten av strandhei i strandsonen. Myrarealer vil også gå tapt. Dette vil medføre nær irreversibel skade, som også medfører forurensning av om lag 3760 tonn CO₂-gasser fra myra.

Hadsel kommune lener seg i stor grad på forslagsstillers argumenter om miljøvennlig profil og at man unngår inngrep i andre deler av kommunen som i større grad ville medført behov for betydelig utfylling i sjø. Forslagsstiller har laget et miljøregnskap, som baserer seg på at algeanlegg vil medføre positivt miljøregnskap på sikt, til tross for store utslipp i bebyggelsesfase. Algeanlegg kommer i positivt klimaregnskap sammenlignet med generell industri som ikke vil kunne vise til tilsvarende positivt klimaregnskap.

I klagebehandlingen fremkommer det at tiltaket bør vekte mer enn naturmangfoldet, da anlegget bla representerer en innovativ satsing som vil fremme utviklingen av en biobasert sirkulærøkonomi innen jordbruk, skogbruk og havbruk. Videre vil tiltaket gi kompetanse-arbeidsplasser, og økt innbyggertall samt skatte- og ramme overføringsinntekter fra staten for Hadsel.

Slik Statsforvalteren vurderer saken så er det ikke tvilsomt at planforslaget får svært negative innvirkninger på naturmangfoldet. Det er heller ikke tvilsomt hvilke positive effekter planforslaget legger til rette for blant annet i form av vekst og verdiskapning. Det er i kommunens vedtak likevel i liten grad synliggjort hvilke vurderinger som er gjort etter naturmangfoldloven § 7 jf. §§ 8-12. Det fremgår ikke hvilken betydning naturmangfoldet i området har for hvilken vekt prinsippene i §§ 8-12 skal tillegges i saken. De miljørettslige prinsippene må vurderes konkret opp mot tiltakshavers interesser, verdiskapning og vekst. Miljøverndepartementet har uttalt at dersom planvedtaket berører nær truede arter eller verdifulle arter som Norge har et særlig ansvar for, skal prinsippene i §§ 8-12 tillegges større vekt enn ellers, jf. Miljøverndepartementets uttalelse 6. oktober 2011 (publisert i Planjuss nr. 1/2012) side 5.

Vedtaket må inneholde en redegjørelse og synliggjøring både av kunnskapen og av virkningene beslutningen vil kunne få for naturmangfoldet, og hvordan en har kommet frem til resultatet i den konkrete saken, jf. Miljøverndepartementets veileder t-1514 fra 2012. Høringsforslag om endring av plan- og bygningsloven med et forbud mot nedbygging av myr for å beskytte natur og bekjempe klimaendringer er for tiden i prosess. Om forslaget skulle bli vedtatt kan kommunene gjøre unntak fra forbudet gjennom reguleringsplan dersom klar overvekt av interesser taler for det. Det er også i ny KPA for Hadsel inntatt formulering i bestemmelsene til nye avsatte areal om at det som hovedregel ikke skal bygges på myrareal. Vi anbefaler at kommunen avklarer nærmere hvordan man forholde seg ved vurderinger av denne bestemmelsen med tanke på hvilke unntak som kan være aktuelle.

Det følger videre av naturmangfoldloven § 10 at kommunen skal vurdere den samlede belastningen for naturmangfoldet som tiltaket vil føre til. Vurderingen skal gjøres i lys av den påvirkningen eller belastningen som allerede har skjedd, og mulig påvirkning i fremtiden. I forarbeidene til bestemmelsen er det påpekt at hensynet til samlet belastning vil være særlig viktig når påvirkningen på naturmangfoldet allerede er stor. I slike tilfeller kan en ny påvirkning redusere miljøverdier langt mer enn den isolerte påvirkningen skulle tilsi, se Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) side 381. Bestemmelsen skal også bidra til å motvirke at naturverdien gradvis forringes som følge av en utvikling hvor hvert enkelt tiltak isolert sett anses for lite til å bli stanset. I denne saken er belastningen på naturmangfoldet på Børøya allerede stor, noe som gjør at en ikke kun kan se hen til påvirkningen tiltaket isolert sett vil føre til, men vurdere helheten av dette.

En mangelfull vurdering og avveining etter naturmangfoldloven § 7 jf. §§ 8-12 innebærer at vedtaket ikke er tilstrekkelig begrunnet etter fvl. § 25 og er en saksbehandlingsfeil. Når tiltaket er i strid med nasjonale og regionale interesser gjør det at hensynet til det kommunale selvstyret ikke gjør seg like sterkt gjeldende. Naturmangfoldverdiene i området påvirker vektleggingen av det kommunale selvstyret. Det er ikke tilstrekkelig å konkludere med at næringsinteressene veier tyngre enn naturmangfoldet, når det ikke fremgår hvilken vekt prinsippene i §§ 8-12 er tillagt og hvilke konkrete avveininger som er gjort av naturmangfoldet opp mot utbyggingsinteressene. Det er her særlig føre-var prinsippet i § 9 om å unngå vesentlig skade på naturmangfoldet samt hvilken effekt planen og planlagte tiltak vil ha på naturmangfoldverdiene i og ved planområdet både isolert sett, men også samlet belastning som mangler.

Etter forvaltningsloven § 41 er et vedtak som lider av saksbehandlingsfeil likevel gyldig når det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold.

Der saksbehandlingsfeilen har ledet til mangelfullt eller uriktig avgjørelsesgrunnlag på et punkt av betydning for vedtaket, eller feilen på annen måte innebærer tilsidesettelse av grunnleggende

fordringer til forsvarlig behandling, skal det gjennomgående nokså lite til, jf. Høyesteretts uttalelse i dom inntatt i RT.2009 s.661 avsnitt 72.

Slik vi vurderer saken så er svakhetene knyttet til de vurderingene som er gjort etter naturmangfoldloven av en slik karakter at det er grunn til å regne med at denne feilen kan ha virket bestemmende for vedtakets innhold.

Planvedtaket oppheves derfor som ugyldig som følge av saksbehandlingsfeil.

Ny høring om endret adkomst

Klager har også stilt spørsmål knyttet til saksbehandlingen som følge av at det er gjort endring av hovedadkomst uten offentlig høring.

Hadsel kommune har kommentert dette slik i saksfremlegget til planvedtaket:

Denne løsningen var ikke med på høringsrunden. I og med at regulert T-kryss videreføres med vei, som BØ24 tilrettelegger for, og vei også kan fungere som adkomst til fremtidig aktør på industromta på BØ24, vurderes endringen som av mindre omfang og betydning. Det vurderes at endringen kan gjennomføres uten ny høringsrunde. Det vil være normal klagemulighet på planvedtak, slik at eventuelle berørte interesser kan ivaretas i en slik prosess.

Statsforvalteren har ingen avgjørende merknader knyttet til kommunens vurderinger til dette punkt.

Konklusjon

Klagen fra Birdlife Vesterålen tas til følge. Statsforvalteren i Nordland opphever kommunens vedtak av 24. oktober 2024, hvor kommunen vedtar detaljreguleringsplan for Børøya Nord.

Vedtaket er fattet med hjemmel i pbl. § 12-12, jf. rundskriv T-2/09 fra Miljøverndepartementet, jf. fvl. § 34 tredje ledd.

Avgjørelsen kan ikke påklages videre innen forvaltningen, jf. fvl. § 28.

Sakens parter er underrettet ved kopi av dette brev.

Veiledning ved ny behandling av saken

Hadsel kommune må ved en eventuell ny behandling av saken foreta grundigere vurderinger i tråd med de krav som stilles i både naturmangfoldloven og forvaltningsloven. Det kan ikke legges avgjørende vekt på at det ikke foreligger bedre alternativer til plassering samt at utbyggingsinteressene skal vektes tyngre når det ikke er foretatt selvstendige vurderinger som viser hvilken konsekvens og betydning dette faktisk har for naturverdiene isolert sett og samlet vektet opp mot utbyggingsinteressene.

I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal kommunens vurdering av prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 fremgå av kommunens reguleringsvedtak. Det er her grunn til å påpeke at det ikke er tilstrekkelig å kun vise til rapporter og utredninger om planens konsekvenser for natur og miljø. **Kommunen skal foreta en egen selvstendig avveining (vekting) av naturmangfoldprinsippene i §§ 8-12 opp mot de øvrige samfunnshensynene som gjør seg gjeldende i reguleringssaken.**

Sivilombudet har i flere uttalelser, deriblant i sak 2024/1708 som nevnt ovenfor uttalt at det må fremgå klart av kommunens vedtak at kommunen har sett, vurdert og avveid prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12. Dersom det foreligger arter og naturverdier av nasjonal eller særlig regional interesse, vil kravene til kunnskapsgrunnlaget etter naturmangfoldloven § 8 skjerpes, jf. § 8 første ledd andre punktum.

I de tilfeller det knytter seg usikkerhet til hvilken betydning kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet får for en reguleringsplan, skal kommunen kun vedta reguleringsplanen hvis det er mulig å unngå vesentlig skade på naturmangfoldet, jf. føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9. Videre pålegger naturmangfoldloven § 10 kommunen å vurdere hvilken samlet belastning reguleringsplanen kan få for aktuelle økosystem.

Kommunen har nylig vedtatt en ny arealplan. En løsning for veien videre er at en næringsutbygging må forholde seg innenfor rammene av den nylig vedtatte arealplanen, altså da en reguleringsplanprosess som forholder seg til nytt avsatt areal for næring med tilhørende bestemmelser.

Med hilsen
Monica Andreassen Iveland

ass. statsforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

BIRDLIFE VESTERÅLEN
NORDFISK ISDAHL AS

Vinjesjøveien 6
Postboks 64

8470
8455

BØ I VESTERÅLEN
STOKMARKNES